

Förslag	A 1942/UHN
Framlagt av	Mittengruppen
Behandlas i	Utskottet för ett hållbart Norden

A 1942/UHN Medlemsförslag om en nordisk insats mot internationell miljöbrottslighet

Mittengruppen föreslår att Nordiska rådet rekommenderar de nordiska regeringarna

att underlätta och samordna det nordiska samarbetet kring brottsbekämpande åtgärder vad gäller internationell miljöbrottslighet, och

att samverka med etablerade utredningsmekanismer med inriktning att bekämpa internationell miljöbrottslighet, samt att

Nordiska rådet rekommenderar Nordiska ministerrådet

att främja nordiskt samarbete för etablerade oberoende utredningsmekanismer för att lagföra internationell miljöbrottslighet.

Bakgrund

Enligt Interpol och Förenta nationernas (FN) miljöprogram är miljöbrottslighet i världen den fjärde största brottskategorin.¹ Dessvärre går många förövare utan straff eftersom denna typ av brottslighet underrapporteras och under-åtalas. EU, som nu förstärker sin miljölagstiftning i linje med den nya gröna given har redan stora utmaningar i att lagföra gällande lagstiftning i området.²

En av de största orsakerna att miljöbrottslighet inte lagförs - i allt från illegal avskogning, skador som orsakas av utvinning och användning av fossila bränslen, metanutsläpp från olja och gas samt från kolbrytning och från deponier - rör tillgången till högkvalitativ information och stöd som skulle göra det möjligt för polismyndigheter och åklagare att inleda och genomföra effektiva förfaranden. Ett relaterat problem är den bristande

---

¹ <https://www.eurojust.europa.eu/news/report-environmental-crime-stresses-need-further-cooperation>

² https://www.environmentalprosecutors.eu/sites/default/files/document/Cap%20and%20Gap%20report_FINAL_Print.pdf

samordningen mellan nationella brottsbekämpande myndigheter för att ta itu med ekobrottslighet såsom delande av information, resurser och stöd. Dessa är grava problem eftersom rättsliga åtgärder mot miljöbrottslighet – oavsett om de genomförs genom straffrättsliga, administrativa, konstitutionella eller civila domstolar – eller på nationell eller internationell nivå – bara blir framgångsrika om de är baserade på relevanta och övertygande bevis.

Ett effektivt verktyg som på senare tid revitaliserat bekämpningen av miljöbrottslighet är utredningsmekanismer. Dess syfte är att utlösa och stöda nationella och internationella åtal samt verkställighet av alla olagliga aktiviteter som rör miljön över hela världen. Till deras uppgift hör att inhämta information från civilsamhällets organisationer, vetenskaps- och utbildningsinstitutioner, hälso- och sjukvårdspersonal, tekniska institut, medieorganisationer och företag. Efter att informationen konsolideras och analyseras hittar mekanismen tillämpbara artiklar för att sedan framställa ärendeakter till lämpliga rättsvårdande myndigheter på relevant nivå. En av de mest framstående utredningsmekanismerna inom miljöområdet idag är Center for Climate Crime Analysis.³ De har lyckats bygga solida case som blivit åtalbara i flera länder.

Det positiva med de oberoende utredningsmekanismerna är att de inte utmanar andra staters suveränitet. Detta grundar sig i att alla brottsbekämpande myndigheter som skulle erbjudas stöd från mekanismen själva skulle kunna bestämma om och i vilken utsträckning de önskar utnyttja stödet.

Nordens långa rykte som upprätthållare av rättsstatsprincipen, demokratisk maktindelning och antikorrupcion är en viktig bevekelsegrund för varför just Norden skulle medverka till att öka förutsättningarna för att komma åt miljöbrottslighet. Lägg till det stora intresse som nordiska länder uppvisat på internationellt plan för att öka ambitionsnivån på multilateralt beslutsfattande i globala miljö- och klimatutmaningar. Men vad spelar ny ambitiös lagstiftning för roll om det inte finns tillräckliga verktyg för domstolsväsendet att lagföra miljöförbrytare redan idag?

Vi menar därför att Norden bör stöda en eller flera utredningsmekanismer inom miljöområdet. Detta skulle sända diplomatiska och politiska signaler till omvärlden att också medfinansiera de idag underresurserade oberoende utredningsmekanismerna.

Nordiskt samarbete skulle också stärka den inhemska brottsbekämpningen på området. Som ett led i detta arbete aktualiseras behovet av att de nordiska ländernas polis- och åklagarmyndigheter samverkar i högre grad för att lagföra miljöbrottslighet.

---

³ <https://climatecrimeanalysis.org/>

Samordning kunde identifiera luckor i brottsbekämpning som en eller flera utredningsmekanismer kunde fylla.

Stockholm, den 23. januar 2023

Simon Holmström (HI)
Hanna Katrín Friðriksson (V)
Heidi Greni (Sp)
Anders Adlercreutz (sfp)
Anna Falkenberg (Sb)
Ola Elvestuen (V)
Johan Dahl (Sb)
Rebecka le Moine (MP)
Guðmundur Ingi Kristinsson (FF)
Kjerstin Wøyen Funderud (Sp)

Heli Järvinen (Gröna)
Kjell-Arne Ottosson, (KD)
Helena Gellerman (L)
Hans Christian Schmidt (V)
Kathrine Kleveland (Sp)
Outi Alanko-Kahiluoto, (Gröna)
Catarina Deremar (C)
Hafðis Hrönn Hafsteinsdóttir (F)
Jon Stephensen (M)
Mikael Lindholm (ÅC)